

Finansdepartementet

En utvecklad arbetsgivardeklaration – åtgärder mot missbruk av välfärdssystemen (SOU 2023:47)

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har tagit del av utredningens förslag med utgångspunkt från myndighetens verksamhetsområde. IAF har begränsat sina synpunkter till de förslag och bedömningar som berör arbetslöshetsförsäkringen, arbetslöshetskassorna och förslag som riktas direkt mot den egna myndigheten.

IAF:s huvudsakliga synpunkter är:

- IAF instämmer i utredningens förslag i sin helhet.
- IAF behöver få tillgång till arbetsgivardeklarationer direkt från Skatteverket för att i efterhand kunna kontrollera att utbetalningar av arbetslöshetsersättning har baserats på rätt underlag.

Som bakgrund vill IAF informera om följande

I betänkandet Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen, SOU 2020:37, föreslår utredningen en ny arbetslöshetsförsäkring som är grundad på månadsinkomster, till skillnad från dagens försäkring som i huvudsak grundar sig på arbetad tid. Arbetsgivardeklarationerna är därför av avgörande betydelse för den föreslagna nya försäkringen.

Arbetslöshetskassorna använder i dagsläget arbetsgivardeklarationerna för efterhandskontroller av om arbetsvillkoret är uppfyllt.

Om en ny arbetslöshetsförsäkring införs i linje med förslaget i SOU 2020:37 kommer en utvecklad arbetsgivardeklaration i ännu högre utsträckning bidra till att förbättra arbetslöshetskassornas möjligheter till att säkerställa korrekta utbetalningar.

Nedan följer IAF:s synpunkter på de förslag som vi särskilt vill framhålla och som berör vårt område

5.2.7 Information avseende Skatteverkets bedömningar av uppgifter på individnivå

Förslagen är särskilt viktiga eftersom arbetslöshetskassorna använder uppgifterna från arbetsgivardeklarationerna för kontrolländamål. Dels för att fastställa arbetsvillkoret och dels för att i efterhand kontrollera att lämnade uppgifter är korrekta. Om arbetslöshetskassorna inte får uppgift om ändrade uppgifter finns det en stor risk att de baserar arbetslöshetsersättningen på felaktiga uppgifter.

6.1 Försäkringskassan ska få utökad tillgång till uppgifter på individnivå

I det här sammanhanget vill vi framföra att IAF:s tillsyn skulle förbättras om IAF ges tillgång till arbetsgivardeklarationer direkt från Skatteverket för att kunna utföra beräkningar och kontroller av arbetslöshetsersättning.

I dagsläget har IAF bara möjlighet att ta del av de uppgifter som arbetslöshetskassorna har fått ta del av. Konsekvensen blir att om uppgifterna inte har hämtats in från arbetslöshetskassorna från Skatteverket finns det ingen möjlighet för IAF att i efterhand kontrollera att arbetslöshetsersättningen har baserats på rätt underlag. En av uppgifterna enligt vår instruktion är att verka för att säkerställa att arbetslöshetsförsäkringen endast betalas ut till den som är berättigad till det. Dessutom skulle en sådan åtkomst möjliggöra retroaktiva kontroller för att utreda administrativa sanktionsavgifter.

I detta ärende har generaldirektör Mathias Wahlsten beslutat och utredare Elisabeth Frid har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även Anna Berg, Tomas Brandt och Martin Johansson deltagit. I den slutgiltiga beredningen av ärendet har enhetschefen för analysenheten Jessica Idbrant deltagit.

Mathias Wahlsten
Generaldirektör

Elisabeth Frid
Utredare